

GRAD NIŠ

STUDIJA RAZVOJA LOKALNE EKONOMIJE GRADA NIŠA

DECEMBAR 2005

SADRŽAJ STUDIJE

DEO I: RELEVANTNI POKAZATELJI ZA LOKALNU STRATEGIJU RAZVOJA	7
1.1 Osnovne karakteristike lokalne zajednice	8
1.1.1. Stanovništvo i naselja	9
1.1.2. Prirodne karakteristike	15
1.2 Analiza ekonomske situacije	17
1.2.1 Osnovni pokazatelji sadašnjeg ekonomskog razvoja	17
1.2.1.1 Mesto Niša u srpskoj privredi	22
1.2.1.2 Struktura lokalne privrede po sektorima.....	24
1.2.1.3 Privredni subjekti, vlasnička struktura i privatizacija.....	26
1.2.1.4 Uticaj sadašnje ekonomske strukture na zapošljavanje	27
1.2.1.5 Društveni i ekonomski uslovi i ostvareni ekonomski rast u desetogodišnjem periodu	28
1.2.1.6 Kapital i ulaganja kao razvojni faktori	29
1.2.2 Socijalna mapa stanovništva i društvenih ustanova	29
1.2.2.1 Zaposlenost i nezaposlenost u gradu Nišu	31
1.2.2.2 Socijalna sigurnost	33
1.2.2.3 Socijalne ustanove	33
1.2.2.4 Obrazovne ustanove.....	36
1.2.2.5 Informativne ustanove.....	37
1.2.2.6 Zdravstveno osiguranje.....	38
1.2.3 Infrastruktura i važni razvojni faktori.....	39
1.2.3.1 Komunalna infrastruktura.....	42
1.2.3.2 Organizacija urbane jedinice	45

DEO II: INICIJATIVE ZA STIMULISANJE LOKALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA.....	46
--	----

2.1 Privredni razvoj.....	47
----------------------------------	-----------

2.1.1 Bitne karakteristike prethodnog razvoja	47
2.1.2 Mogućnosti i preporuke za budući privredni razvoj	48
2.1.2.1 Vlasnička struktura, organizaciona struktura i korporativno upravljanje	49
2.1.2.2 Tehnološki prodori i značajne investicije	53
2.1.2.3 Mogućnosti za smanjenje uvoza sirovina, opcije zamene i proizvodnja polugotovih proizvoda.....	60
2.1.2.4 Ravnoteža malih, srednjih i velikih preduzeća.....	61
2.1.2.5 Održivi razvoj na gradskom nivou.....	62
2.1.2.6 Revitalizacija i ekspanzija proizvodnje postojećih kompanija.....	64
2.1.3 Mogućnosti za proširenje izvoza	64

2.2 Razvoj MSP.....	72
----------------------------	-----------

2.2.1 Trenutno stanje razvoja MSP	72
2.2.2 Prednosti MSP.....	74
2.2.3 Inicijative za razvoj MSP	75
2.2.4 Finansijska struktura MSP	78
2.2.5 Novi instrumenti za finansiranje MSP	79
2.2.6 Angažovanje posrednika	80
2.2.7 Tela za nadgledanje MSP	82

2.3 Turizam.....	83
-------------------------	-----------

2.3.1 Vodeći trendovi u turizmu Niša.....	83
2.3.2 Krični faktori uspeha.....	86
2.3.2.1 Geografski i saobraćajni položaj	87
2.3.2.2 Prirodni resursi i potencijali.....	87
2.3.2.3 Kulturno-istorijski spomenici, događaji, ličnosti i aktuelne manifestacije	89
2.3.2.4 Smeštajni i ugostiteljski kapaciteti	91

2.3.3	Nove usluge i destinacije	92
2.3.3.1.	Tranzitni turizam	93
2.3.3.2.	Stacionarni turizam	93
2.3.3.3.	Istorijske znamenitosti	93
2.3.3.4.	Gradski/poslovni turizam	94
2.3.3.5.	Izletnički turizam	94
2.3.3.6.	Sportsko-rekreativni turizam.....	94
2.3.3.7.	Lovni i ribolovni turizam	95
2.3.3.8.	Potencijalni turistički resursi	95
2.3.3.9.	Novi sadržaji u kulturnom turizmu	96
2.3.4	Promotivne aktivnosti	97
2.3.5	Uslovi koncesija	98
2.3.6	Mogući rezultati.....	99
2.4.	Unapređenje zaštite okruženja	99
2.4.1	Koncept održivog razvoja.....	99
2.4.2	Vodeći trendovi u zaštiti okruženja	101
2.4.3	Uklanjanje čvrstog otpada	105
2.4.4	Zagađenje vazduha	107
2.4.4.1	Mikroklimatske karakteristike prostora	107
2.4.4.2	Orografske karakteristike terena	108
2.4.4.3	Identifikacija izvora zagađenja	108
2.4.4.4	Merna mesta i parametri ispitivanja.....	109
2.4.4.5	Kvalitet vazduha	110
2.4.5	Odabir lokacija za deponije	111
2.4.6	Mogućnosti reciklaže	112
2.4.7	Ulaganje u očuvanje eko sistema	113
2.5	Poljoprivreda.....	115
2.5.1	Vodeći trendovi u poljoprivredi.....	115
2.5.2	Kritični faktori uspeha.....	118

2.5.3	Komparativne prednosti poljoprivrede Niša	119
2.5.4	Preporuke za dalji razvoj.....	121
2.5.5	Mogući rezultati.....	122
2.6	Jedinice za lokalni razvoj	122
2.6.1	Nacionalni nivo.....	122
2.6.1.1	Fond za razvoj Republike Srbije	122
2.6.1.2	Agencija za privatizaciju Republike Srbije.....	124
2.6.2	Lokalni nivo	125
2.6.2.1	Interna lokalna uprava	125
2.6.2.2	Opštinski razvojni centri, tehnološki razvojni centri i zone industrijskog i tehničkog razvoja	128
2.6.2.3	Vladine regionalne institucije	128
2.6.2.4	Poslovni inkubacioni centri.....	129
2.6.2.5	Službe zapošljavanja	129
2.6.2.6	Nevladine organizacije i udruženja	132
III PREPORUČENA STRATEGIJA LOKALNOG RAZVOJA		135
3.1	Teorijski koncept	136
3.1.1	Osnove LUC metodologije	137
3.1.2	Strategijska mapa	139
3.1.3	LUC/Strategijska mapa u lokalnoj zajednici	143
3.1.4	Lokalna zajednica kao strategijom vučena organizacija	147
3.1.5	SWOT analiza	152
3.1.6	Predložena strategija lokalnog razvoja opštine na bazi SWOT matrice....	153
3.2	Softverska podrška za formulisanje i implementaciju LUC	154
3.2.1	Pregled softvera	154
3.2.2	Preduslovi za implementaciju softvera	155
3.3	Predložena LUC rešenja – dinamički pristup.....	157

IV LOKALNI POTENCIJALI ZA NOVO ZAPOSŁJAVANJE.....	158
4.1 Atraktivna podruĉja za novo zaposłjavanje	159
4.2 Preporuke i mere za stimulisanje novog zaposłjavanja.....	162
REFERENCE	166